

بسمه تعالی

اشاره:

هر یک از زن و شوهر پس از فوت دیگری از او ارث می برد و در کنار سایر وراث سهم او محاسبه و به او داده می شود. توارث بین زن و شوهر هنگامی برقرار می شود که رابطه زوجیت آنان دائمی باشد پس در ازدواج موقت یا به اصطلاح عموم صیغه رابطه توارث بین زن و شوهر برقرار نمی شود. در این مختصر سعی گردیده به توضیحاتی در این خصوص پرداخته شود.

۱- فوت زوج: با فوت شوهر، همسرش از او ارث می برد. اگر شوهر دارای فرزند یا نوه باشد سهم زن یک هشتم و اگر فرزند یا نوه نداشته باشد سهم زن یک چهارم از اموال شوهر است. اما در اینجا باید به دو نکته توجه کرد. اول آنکه فرقی نمی کند شوهر از این زن فرزند یا نوه داشته باشد یا زن دیگر، پس اگر شوهر دارای فرزند یا نوه بود سهم زن او یک هشتم از اموال بجا مانده از اوست. نکته دوم آنکه، زن از همه اموال به جا مانده از شوهر ارث نمی برد بلکه فقط از ۱- اموال منقول مانند، اتومبیل، قالی، طلا و ... ۲- قیمت بنا و درخت نه عین آنها یعنی اگر اموال بجا مانده از شوهر مبلغ بیست میلیون تومان وجه نقد و یک واحد آپارتمان و صد اصله درخت گردو باشد زن با فرض وجود اولاد برای متوفی فقط از یک هشتم مبلغ بیست میلیون تومان، و قیمت آپارتمان و صد اصله درخت گردو ارث می برد نه از عین آپارتمان و صد اصله درخت و محاسبه قیمت آپارتمان یا صد اصله درخت به این نحوه محاسبه می شود که

ساختمان یا درخت با فرض استحقاق بقاء در زمین بدون اجرت ارزیابی می‌شوند. یعنی قیمت خود ساختمان بدون آنکه ارزش زمین محاسبه شود.

پرسش: اگر شوهر فوت کند و از طبقه اول ورثه‌ای نداشته باشد یعنی پدر، مادر، پدربزرگ یا مادربزرگ و یا فرزند و یا نوه نداشته باشد سهم الارث همسرش چه میزان است؟

پاسخ: اگر شوهر فوت کند و از طبقه اول ورثه‌ای نداشته باشد و از وارث طبقه دوم یا سوم ورثه او باشند برای مثال شوهر فقط برادر و خواهر یا عمو و عمه داشته باشد سهم زن از اموال بجامانده از متوفی یک چهارم خواهد بود یعنی باز هم یک چهارم از اموال منقول و قیمت بنا و درختان.

پرسش: آیا زن از سرقفلی هم ارث می‌برد؟

پاسخ: بله، همانند سایر وارث از سرقفلی ارث می‌برد و سهم او حسب مورد یک چهارم یا یک هشتم آن است.

پرسش: اگر متوفی دارای چند زن باشد تقسیم ارث چگونه

پاسخ: در صورت تعدد زوجات حسب مورد یک چهارم یا یک هشتم اموال به جا مانده از متوفی به همسران او می‌رسد که به طور مساوی بین آنان تقسیم می‌شود.

پرسش: آیا بعد از طلاق هم بین زوجین رابطه توارث برقرار است؟
 پاسخ: اگر شوهر زن خودش را به طلاق رجعی مطلقه کند هر یک از آنها که قبل از پایان عده بمیرد دیگری از او ارث می برد ولی اگر فوت بعد از پایان عده باشد رابطه توارث برقرار نمی شود و در سایر طلاقتها نیز رابطه توارث بعد از طلاق برقرار نمی شود چه قبل و چه بعد از عده باشد.

پرسش: البته باید توجه داشت که اگر شوهر در حال بیماری همسرش را طلاق دهد (هر طلاق) و ظرف یک سال از تاریخ طلاق به علت همان بیماری فوت کند زن او از وی ارث خواهد برد، البته به شرط آنکه زن در این مدت ازدواج دیگری نکرده باشد. همچنین باید دانست که اگر مردی در بیماری زنی را عقد کند و در همان حالت بیماری و قبل از دخول بمیرد زن از او ارث نمی برد ولی اگر بعد از دخول یا بعد از سلامتی از آن مرض فوت کند زن از او ارث می برد.

پرسش: اگر شوهر غیر از زن ورثه دیگری نداشته باشد آیا زن از همه اموال او ارث می برد؟

پاسخ: خیر در صورت نبودن هیچ وارث دیگر به غیر از زوجه، زن فقط یک چهارم از اموال به جا مانده از شوهر را به ارث خواهد برد و بقیه اموال در حکم اموال اشخاص بلا وارث است و به ولی امر مسلمین رسیده تا برابر مقررات شرع با آن رفتار شود. اما اگر زن

فوت کند و وارثی به جز شوهر نداشته باشد تمام اموال به جا مانده از زن به شوهر خواهد رسید.

۲- فوت زن: با فوت زن شوهر در کنار سایر وارث از اموال بجا مانده از زن ارث می برد. اگر زن دارای اولاد یا نوه باشد سهم شوهر یک چهارم و اگر نباشد سهم او یک دوم از اموال است و بقیه اموال مابین سایر وراثت تقسیم می شود و اگر زن ورثه ای جز شوهر نداشته باشد تمام اموال به او خواهد رسید.

پرسش: اگر زنی فوت کند و دارای همسر و پدر و مادر باشد. آیا پدر و مادر او از مهریه او ارث می برند؟

پاسخ: با فوت زن کلیه حقوق و مطالبات او به ورثه او می رسد از جمله حقوق زن مهریه اوست که اگر در زمان حیات او از شوهر استیفاء و نگرفته باشد این حق به ورثه اش می رسد از این رو در این مثال پدر و مادر او از مهریه ارث برده و برای محاسبه مهریه سهم شوهر از مبلغ مهریه کسر و مطابق سهم الارث پدر و مادر به آنها داده خواهد شد.